

TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 329 | Datum 5-11 oktober

Als mensenrechtenorganisatie volgen wij mensenrechtenschendingen in Turkije nauwlettend. In het kader van dit werk publiceren wij wekelijks een bulletin waarin de mensenrechtenschendingen van de voorbije week worden gedocumenteerd. Daarnaast delen wij regelmatig actuele statistieken en per categorie gerangschikte bronnen over deze zaken. Het Turkey Rights Monitor-rapport wordt al 329 opeenvolgende weken gepubliceerd en gedeeld met instellingen, organisaties en andere betrokkenen op het gebied van mensenrechten. Actuele informatie en statistieken vindt u op onze website:

<https://turkeyrightsmonitor.com/>

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

In de loop van de week hebben openbare aanklagers de detentie van ten minste 1 personen bevolen wegens vermeende banden met de Gülen-beweging. In oktober 2020 werd in een [advies](#) van de VN-werkgroep inzake willekeurige detentie (WGAD) gesteld dat het op grote schaal of systematisch opsluiten van personen die banden zouden hebben met de groep, kan neerkomen op misdaden tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een [gedetailleerde database](#) samengesteld om de aan Gülen gelinkte massale detenties sinds een mislukte staatsgreep in juli 2016 te monitoren.

5 oktober: Vertrouwelijke politiedossiers [onthulden](#) dat de autoriteiten 207 universiteitsstudenten profileerden aan de hand van gegevens over onderzoeken en strafvervolgingen tegen familieleden wegens vermeende banden met de Gülenbeweging.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is deze week geen nieuws naar buiten gekomen over [Yusuf Bilge Tunc](#), een voormalige werknemer uit de publieke sector die tijdens de noodtoestand van 2016-2018 bij wetsdecreet uit zijn baan is ontslagen en die op 6 augustus 2019 als vermist is opgegeven. Hij is een van de laatste personen in een reeks van vermoedelijke [gedwongen verdwijningen](#) van regeringscritici sinds 2016.

6 oktober: De advocaat van de vermiste studente Gülistan Doku [verklaarde](#) dat onderzoekers de telefoon van voormalig gouverneur van Tunceli Tuncay Sonel onderzochten op nieuw bewijsmateriaal, terwijl Doku sinds januari 2020 vermist blijft.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

7 oktober: De politie [gebruikte geweld](#) om demonstranten in İzmir tegen te houden die naar het grootstedelijke gemeentehuis wilden marcheren nadat burgemeester Cemil Tugay van de oppositie naar de regerende AKP was overgestapt.

10 oktober: Turkse aanklagers [klaagden](#) 45 mensen aan, onder wie partijfunctionarissen en een leider van een maatschappelijke organisatie, wegens een protest in juli tegen de NAVO-top in Ankara. Ze worden beschuldigd van deelname aan een onwettige bijeenkomst en het niet opvolgen van het bevel om uiteen te gaan.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

6 oktober: Journalistenorganisaties [riepen](#) X op om vage of buitenproportionele verzoeken tot blokkering uit Turkije af te wijzen en waarschuwden dat het blokkeren van volledige accounts de persvrijheid en de toegang van het publiek tot nieuws ondermijnt.

6 oktober: Een rechtbank in Istanbul [veroordeelde](#) LeMan-cartoonist Doğan Pehlevan tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van elf maanden wegens belediging van president Erdoğan, vanwege berichten op sociale media van een account waarvan Pehlevan ontkende de eigenaar te zijn.

6 oktober: Een Turkse rechtbank [veroordeelde](#) Melek Karahan tot vijftien maanden gevangenisstraf wegens het publiek verspreiden van misleidende informatie, naar aanleiding van berichten op sociale media waarin zij de officiële lezing van de coup poging van juli 2016 in twijfel trok.

7 oktober: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens [oordeelde](#) dat Turkije de vrijheid van meningsuiting van onderzoeksjournalist Müyesser Yıldız had geschonden door haar bijna vijf maanden in voorlopige hechtenis te houden wegens berichtgeving over de Turkse militaire betrokkenheid in Libië.

7 oktober: Een Turkse rechtbank [veroordeelde](#) JINNEWS-redacteur Öznur Değer tot achttien maanden en voormalig Yeni Yaşam-hoofdredacteur Osman Akın tot tien maanden gevangenisstraf wegens berichten over vermeende marteling door een commandant van de gendarmerie. Akın kreeg een voorwaardelijke straf.

7 oktober: Een Turkse rechtbank [veroordeelde](#) twee mannen tot levenslange gevangenisstraf voor de moord in 2025 op journalist en documentairemaker Hakan Tosun, terwijl zijn familie bleef aandringen op onderzoek naar een andere persoon die volgens hen bij de aanval betrokken was.

8 oktober: De Turkse autoriteiten [hielden](#) actrice Berna Laçın aan wegens een bericht op sociale media waarin zij kritiek uitte op de overstap van burgemeester Cemil Tugay van İzmir naar de regeringspartij, in een onderzoek naar vermeende aanzetting tot haat en vijandigheid.

9 oktober: Turkse aanklagers [startten](#) een onderzoek naar desinformatie en smaad tegen Cumhuriyet-verslaggever Gülnur Saydam wegens een bericht over de verkoop van gemeentelijke grond, hoewel de gemeente de verkoop schriftelijk had bevestigd.

9 oktober: De Turkse autoriteiten [hielden](#) journalisten Mustafa Balcı en Şaban Sevinç aan wegens vermeende verspreiding van misleidende informatie over een beleggingsfondsschandaal waarbij beschuldigingen tegen functionarissen van de regeringspartij waren geuit.

10 oktober: Turkije [publiceerde](#) regels die kinderen onder de vijftien jaar vanaf 1 november verbieden sociale media te gebruiken en aanbieders verplichten leeftijdsverificatie en andere technische beperkingen in te voeren.

VRIJHEID VAN GODSDIENST

5 oktober: Onderwijsvakbond Eğitim Sen [bekritiseerde](#) een nieuw lesprogramma van het ministerie van Onderwijs over het alevitisme en bektashisme. Volgens de vakbond mag de staat niet bepalen wat de 'juiste' interpretatie van een geloof is; het programma roept vragen op over de neutraliteit van de staat en seculier onderwijs.

ONAFHANKELIJKHEID VAN DE RECHTERLIJKE MACHT EN RECHTSSTAAT

6 oktober: Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens [vroeg](#) Turkije of de ouders van de elfjarige Rabia Naz Vatan over een effectief rechtsmiddel beschikten nadat het Constitutionele Hof ernstige tekortkomingen had vastgesteld in het onderzoek naar haar dood, maar geen heropening had bevolen.

6 oktober: Turkse rechtbanken [plaatsten](#) vier oppositieburgemeesters en een waarnemend burgemeester in voorlopige hechtenis, terwijl de politie bij een nieuwe operatie tegen gemeenten 45 mensen aanhield. De oppositie stelde dat de vervolgingen politiek gemotiveerd waren.

7 oktober: Het Turkse Constitutionele Hof [waarschuwde](#) dat de weigering van lagere rechtbanken om zijn bindende uitspraken uit te voeren het rechtssysteem in 'chaos' zou kunnen storten, en gelastte een nieuwe behandeling van de zaak tegen de gevangengezette Gezi Park-verdachte Tayfun Kahraman.

7 oktober: Een regionale bestuursrechter in Ankara [wees](#) het beroep tegen het ontslag van academicus Hakan Koçak af wegens zijn ondertekening van de Vredespetitie, ondanks rechtspraak van het Constitutionele Hof en

uitspraken van de Raad van State dat een handtekening op zichzelf geen banden met een terroristische organisatie aantoonst.

9 oktober: Uit een rapport [bleek](#) dat sinds de lokale verkiezingen van maart 2024 veertig burgemeesters van de oppositiepartij CHP waren gearresteerd, waarbij onderzoeken leidden tot schorsingen en ingrijpen van de overheid in gemeentebesturen.

9 oktober: De Europese Unie [verklaarde](#) dat ontwikkelingen rond mediavrijheid, LGBTIQ+-rechten en lokale democratie de zorgen over democratische normen vergrootten en de kloof tussen Turkije en de EU-toetredingscriteria verder verdiepten.

10 oktober: Advocaten van slachtoffers van de aanslag op het treinstation van Ankara in 2015 [eisten](#) vervolging van overheidsfunctionarissen, toegang tot afgeschermd onderzoeksdossiers en de terugkeer van voortvluchtige verdachten. Volgens hen was er elf jaar na de aanslag nog onvoldoende verantwoording afgelegd.

KOERDISCHE MINDERHEID

7 oktober: DEM-partijvoorzitter Tuncer Bakırhan [verklaarde](#) dat de regering tijdens het Koerdische vredesproces geen fundamentele stappen had gezet op het gebied van rechten en politieke vrijheden, zoals het herstellen van ontslagen academici in hun functie en het beëindigen van mediacensuur en de benoeming van bewindvoerders in plaats van gekozen bestuurders.

ANDERE MINDERHEDEN

5 oktober: Het Turkse parlement [stuurde](#) een voorstel voor onderzoek naar het geweld tegen minderheden in 1955 terug omdat het woord 'pogrom' als kwetsend werd beschouwd. Parlements lid Meral Daniş-Beştaş verdedigde de term als een juiste omschrijving van georganiseerd geweld tegen Griekse, Armeense en Joodse gemeenschappen.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

5 oktober: Mensenrechtenorganisaties [meldden](#) dat bestuurs- en observatiecommissies in gevangnissen herhaaldelijk de vrijlating van minstens acht vrouwen in de

Sincan-gevangenis hadden uitgesteld, onder wie langdurig gedetineerden en ernstig zieken, onder meer vanwege een gebrek aan 'berouw'.

9 oktober: Onafhankelijk parlements lid Mustafa Yeneroğlu [waarschuwde](#) dat de 73-jarige Abdullah Tırpan, gevangengezet wegens vermeende banden met de Gülenbeweging, in detentie zou kunnen overlijden nadat bleek dat hij niet meer kon staan en aan vergevorderd gangreen leed, ondanks herhaalde beoordelingen dat hij geschikt was om in de gevangenis te blijven.

VLUCHTELINGEN EN MIGRANTEN

5 oktober: De Iraans-Koerdische journalist Zanyar Aziznezhad [verklaarde](#) dat bewakers in een Turks uitzetcentrum hem herhaaldelijk sloegen en probeerden te dwingen uitzettingspapieren te ondertekenen, ondanks zijn vrees voor politieke vervolging in Iran.

7 oktober: Een Iraakse asielzoeker [verklaarde](#) dat migratieautoriteiten zijn verzoek om een Koerdische tolk tijdens een gesprek over internationale bescherming in Afyonkarahisar hadden afgewezen en hem ten onrechte als Afghaans staatsburger hadden geregistreerd, waardoor zijn aanvraag in gevaar kwam.

FOLTERING EN MISHANDELING

6 oktober: Voormalig piloot van de Turkse luchtmacht Kerime Yıldırım [verklaarde](#) dat agenten haar tijdens haar hechtenis na de coup poging van 2016 met verkrachting en geweld tegen haar familie hadden bedreigd.

7 oktober: Het Turkse Constitutionele Hof [oordeelde](#) dat gevangenismedewerkers de ontslagen aanklager Hasan Dursun hadden onderworpen aan een behandeling die onverenigbaar was met de menselijke waardigheid en dat de autoriteiten zijn klacht onvoldoende hadden onderzocht.

8 oktober: Het antifoltercomité van de Raad van Europa [meldde](#) geloofwaardige beschuldigingen van mishandeling en elektrische schokken in Turkse detentiecentra en uitte zorgen over langdurige eenzame opsluiting, gebrekkige gezondheidszorg en onvoldoende waarborgen tegen misbruik.

VROUWENRECHTEN

6 oktober: Het Turkse Hof van Cassatie [vernietigde](#) een gevangenisstraf van twaalf jaar wegens zware aanranding en gelastte de vrijlating van de verdachte, wat kritiek van de advocaat van de aangeefster uitlokte vanwege vermeende procedurele onregelmatigheden en genderstereotiepe argumentatie.

8 oktober: Het platform We Will Stop Femicide [meldde](#) dat in september in Turkije 28 vrouwen door mannen waren gedood en negentien andere vrouwen onder verdachte omstandigheden waren overleden.

GENDERRECHTEN

5 oktober: Amnesty International [startte](#) een urgente actie waarin de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating werd geëist van minstens 23 vastgehouden LGBTI+-rechtenverdedigers en journaliste Tuğba Tekerek. Volgens de organisatie was hun detentie vanwege belangenbehartiging en journalistiek willekeurig, bestraffend en discriminerend.